

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ

„Св. Климент Охридски“

Факултет по славянски филологии

Катедра по методика на обучението по български език и
литература

Докторска програма *Методика на обучението по руски език*

КОД в НАЦИД: 10301824

Форма на обучение: редовно, задочно, самостоятелно

Квалификационна характеристика

1. Анотация на докторската програма

Докторската програма „Методика на обучението по руски език“ в професионално направление **1.3. Педагогика на обучението по...** е насочена към подготовката на висококвалифицирани изследователи, университетски преподаватели и експерти в областта на чуждоезиковото образование. Програмата има ясно изразен **интердисциплинарен характер**, интегриращ знания от:

- съвременната лингвистика,
- педагогическата теория,
- психологията на обучението,
- социолингвистиката,
- теорията на комуникацията,
- дигиталните и интерактивните образователни технологии.

Фокусът на програмата е върху изследването на **закономерностите на чуждоезиковото обучение**, върху факторите, които оформят **комуникативната, езиковата и културната компетентност** на учащите, както и върху **проектирането на методически модели**, които отговарят на съвременните образователни стандарти и дигитализираща се учебна среда.

Програмата обхваща широк кръг от актуални научни и приложни проблеми: чуждоезиково обучение в контекста на комуникативния и компетентностния подход, развитието на дигиталната грамотност, интегрирането на изкуствен интелект в образованието, межкултурната комуникация, когнитивните процеси при усвояване на език и оптимизирането на учебните ресурси.

2. Основни цели на програмата

Докторската програма има следните стратегически цели:

2.1. Теоретични цели

- формиране на задълбочени знания в областта на чуждоезиковото обучение и методиката на преподаване на руски език;
- овладяване на съвременните научни парадигми в лингводидактиката, психолингвистиката и педагогическите науки.

2.2. Изследователски цели

- развитие на умения за планиране, провеждане и анализ на оригинални научни изследвания;
- усвояване на компетентности за работа с качествени и количествени методи;
- развитие на умения за анализ и интерпретация на емпирични данни.

2.3. Приложни цели

- интегриране на иновативни технологични решения в обучението: цифрови платформи, електронни ресурси, изкуствен интелект;
- разработване на методически модели, учебни програми, стратегии, упражнения и мултимедийни материали;
- прилагане на научните резултати в реална образователна практика.

2.4. Академични и професионални цели

- подготовка за преподавателска дейност във висшето образование;
- формиране на компетентности за научна комуникация, академично писане, участие в научни форуми и публикуване;
- стимулиране на интердисциплинарни и международни изследвания.

3. Основни задачи на програмата

За постигане на целите програмата реализира следните задачи:

1. **Осигуряване на фундаментална научно-теоретична подготовка** чрез изучаване на ключови дисциплини в методиката на чуждоезиковото обучение и съпътстващите науки.
2. **Формиране на умения за научноизследователска дейност** – разработване на изследователски дизайн, работа с корпуси, експериментални методи, статистически анализ.
3. **Развитие на способности за критически анализ** на учебно съдържание, учебници, дигитални ресурси и педагогически практики.
4. **Интеграция на съвременни технологии** в процеса на обучение по руски език, включително адаптивни системи, интерактивни методи и ИИ-базирани инструменти.
5. **Проектиране на методически модели** за различни възрастови и образователни групи.
6. **Подготовка за преподавателска дейност** в университетска среда чрез усвояване на специфични академични умения.
7. **Стимулиране на публикационна активност** и участието на докторантите в научни конференции и научни проекти.

4. Структура на обучението

Обучението е организирано в три основни компонента:

4.1. Учебна дейност

Включва:

- задължителни **докторски минимуми** (по специалността и по чужд език);
- курсове по:
 - съвременни подходи в чуждоезиковото обучение,
 - академично писане,
 - методи на научното изследване,
 - дигитални ресурси и електронни инструменти в хуманитаристиката;
- избираеми курсове според индивидуалния профил на докторанта;
- участие в катедрени семинари и научни обсъждания.

4.2. Научноизследователска дейност

Обхваща:

- самостоятелна работа по дисертация;
- участие в научни форуми, подготовка на статии и доклади за конференции;
- участие в научноизследователски проекти;
- подготовка на годишни и тримесечни отчети.

4.3. Педагогическа дейност

Докторантите, положили успешно своите докторски минимума, имат възможност да:

- водят семинарни занятия,
- подпомагат провеждането на упражнения,
- участват в разработването на учебни материали.

5. Компетентности на завършилите

След успешното завършване на програмата докторантите трябва да притежават следните групи компетентности:

5.1. Научноизследователски компетентности

- умения за разработване и реализиране на оригинални научни изследвания;
- владееене на методи за събиране, обработване и интерпретация на данни;
- умения за изготвяне на научни публикации;
- интердисциплинарна научна компетентност.

5.2. Методически компетентности

- разработване на учебни програми, стратегии, модели и упражнения;
- прилагане на комуникативния, компетентностния, когнитивния и социокултурния подход;
- изграждане на модели за развитие на речевите дейности (слушане, говорене, четене, писане);
- оценяване на чуждоезикови компетентности.

5.3. Академични компетентности

- умения за научно писане – дисертация, статии, доклади;
- представяне на научни резултати в академични форуми;
- работа в научни и проектни екипи.

5.4. Приложни компетентности

- създаване и адаптиране на образователни ресурси;
- използване на дигитални и интерактивни технологии в обучението;
- разработване на електронни учебни материали, тестове и мултимедийни ресурси;
- участие в разработването на образователни политики.

6. Дисертационен труд и защита

Дисертационният труд представлява самостоятелно научно изследване, което:

- предлага оригинален принос в методиката на обучението по руски език;
- притежава ясна структура, научна аргументация и методологическа коректност;
- включва теоретичен анализ и/или експериментална работа;
- демонстрира способност за научно мислене и аналитичност.

Процедура по защита:

1. предварително обсъждане в катедрата;
2. рецензии от външни специалисти;
3. публична защита пред научно жури.

7. Професионална реализация

Съгласно Националната класификация на професиите и длъжностите в Република България и Европейската класификация на уменията, компетентностите, квалификациите и професиите, успешно защитилите докторска степен могат да се реализират като:

Професия	Код НКПД	Код ESCO
Преподаватели в университет	2310	2310
Научни сътрудници	2112 / 2632	2112 / 2632
Образователни експерти	2359 / 2635	2359
Автори на учебници	2641 / 2642	2641
Специалисти по езиково обучение	2352 / 2359	2352
Експерти в държавни структури	2423 / 2635	2423